

ΤΙΜΗ
ΣΥΝΔΡΟΜΗ
'Εν Ἑλλάδι

Ἐτησίαν Δρ. Ν. 5
Ἐξαμηνίαν " " 3

ΕΝ ΠΑΤΡΑΣ
10 Μαΐου 1889.

ΤΙΜΗ
ΣΥΝΔΡΟΜΗ
Ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ
Ἐτησίαν Δρ. Ν. 7
Ἐξαμηνίου " " 4

ΕΤΟΣ Β'.
'Αριθμός.....25

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΑΠΕΡΘΟΡΝΤΕΟΝ : Τῇ διευθύνσει τῆς «**ΧΛΩΝΗΣ**» **Πάτρας**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ: Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΕΚΘΕΣΙΣ (Ἡ εἰς τὸν Πύργον τοῦ Ἑρφέλ ἀνάβασις).— ΟΙ ΚΑΤΑΔΙΚΟΙ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.— ΤΟ ΑΙΓΑΙΟΝ ΑΝΑΣΤΑΤΟΥΜΕΝΟΝ.— ΠΟΙΗΣΙΣ.— ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΠΑΝΔΕΙΣΙΑ.— ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ κλπ.

Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΕΚΘΕΣΙΣ

Η ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΥΡΓΟΝ ΤΟΥ ΕΙΦΕΛ ΑΝΑΒΑΣΙΣ

Μεταξὺ τῶν θαυμασίων, ὅσα ἡ ἀρχαμένη παγκόσμιος Ἑλθεῖσις περιλαμβάνει καὶ τοῦ μεγαλείου τῶν ὁποιῶν, ὑπὸ οἰκοδομικὴν ἔποψιν, προσεπαθήσαμεν νὰ δώσωμεν ἰδέαν τινὰ τοῖς ἀναγνώσταις τῆς «Χλῶνης» ἐν προλαβόντι φύλλῳ, τὴν πρῶτην θέσιν βεβαίως κατέχει ὁ πάντων διεσπύζων πύργος τοῦ Ἑρφέλ, περὶ οὗ τόσχα ἐλέχθησαν καὶ τόσχα λέγονται καθ' ἑκάστην ἐν τῇ δημοσιογραφίᾳ. Ἀλλ' ἐὰν ὁ σιδηρεὺς οὗτος γίγας ὁ ὑπερακοντίσας εἰς τὸ ὕψος πάντα τὰ ἀνθρώπινα οἰκοδομήματα, εἰνέ τι καταπληκτικὸν καὶ θαυμαστὸν, οὐχ' ἦττον θαυμαστικαὶ καὶ πρωτοφανεῖς εἰσὶν οἱ εὐρυεῖς μηχανισμοὶ δι' ὧν κατορθοῦται εὐχερέστατα ἡ εἰς τοιοῦτον ὕψος χιλιάδων θεατῶν ταχίστη ἀνάβασις, ὥστε νὰ κοίνωμεν ἀναγκαίαν σύντομόν τινα τῶν μηχανισμῶν τούτων ἐξήγησιν σὺν τῇ περιγραφῇ τοῦ κολοσσαίου τούτου σιδηροῦ οἰκοδομήματος.

Γνωστὰ τυγχάνουσιν αἱ πρὸ τριῶν ἐ-

τῶν γενόμεναι ἀντιρρήσεις εἰς τὴν ἀνέγερσιν τοῦ οἰκοδομήματος τούτου, τοῦ ὑψηλοτέρου ἐν τῷ κόσμῳ. Ἐν πρώτοις οἱ μηχανικοὶ ἰσχυρίζοντο ὅτι ἦτον ἀκατόρθωτον, ὅτι ὁ πύργος δὲν θὰ ἐστέκετο, ὅτι ἤθελε καταρεύσει ὥς ὁ πύργος τῆς Βαβυλῶνος, ἡ καὶ ἂν ὁ μηχανικὸς δὲν εἶχεν ἀπατηθῇ εἰς τοὺς ὑπολογισμοὺς του, καὶ ἂν ἡ ἀντίστασις τοῦ σιδήρου καὶ τῶν θεμελίων ἦσαν ἐπαρκεῖς, τὸ ἔδαφος ὁμῶς δὲν θὰ ἀντεῖχε.

Ἐντεῦθεν διαμαρτυρήσεις, ἀπειλαί, κατακρίσεις καὶ μάλιστα δίκαια περὶ ἀποζημιώσεων ἃς ἐξήτουν ἰδιοκτητῆται διὰ τὴν ζημίαν, ἣν τοῖς ἐπροξένει ὁ πύργος κωλύων ἕνεκα τοῦ κινδύνου τὴν μίσθωσιν τῶν περὶ οἰκιῶν των. Εἰς τὸ πείσμα ὁμῶς ὅλων αὐτῶν τῶν φόβων καὶ καταφορῶν, ὁ πύργος εἶνε ἤδη τελειωμένος. Χάρης εἰς τὴν παρὰ τῶν μηχανικῶν του ἀναπτυχθεῖσαν μεγαλοφυίαν δύναται τις εἰπεῖν, ὅτι ἡ στερεότης αὐτοῦ ὑπερέβη πᾶσαν δοκιμασίαν, χιλιάδες δὲ ἐπισκεπτῶν ἀνέρχονται καθ' ἑκάστην μέχρι τῆς κορυφῆς του.

Διὰ τίνων τρόπων γίνεται ἡ ἀνάβασις αὕτη, πρὸς τὸ μῆκος τῆς ὁποίας εἶ και ἡ τιμὴ ἀνάλογος;

Διὰ νὰ ἀναβῇ τις εἰς τὴν πρυφὴν, ἐκ τῶν τριῶν, ἃς ἔχει

δύο μέσκι υπάρχουν. Ἐν πρώτοις αἱ δύο μεγάλαι κλίμακες αἱ τοποθετημέναι ἐν τὸς τῆς ἀνατολικῆς καὶ δυτικῆς στήλης. Διὰ μὲν τῆς ἀνατολικῆς ἀνέρχονται οἱ ἐπισκέπται, κατέρχονται δὲ διὰ τῆς δυτικῆς κλίμακος.

Ἡ ἀνάβασις δὲν εἶνε δύσκολος οὔτε κοπιαστικὴ. Ἡ κλίμαξ, ἡ παρακολουθοῦσα τὴν καμπύλην τῆς στήλης τέμνεται κατὰ διαστήματα ὑπὸ ἀναπαυτηρίων, καὶ χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσῃ τις, ἀναβαίνει τὰς τριακοσίας πεντήκοντα πρώτας βαθμίδας.

Διὰ τοὺς μὴ ἀντέχοντας εἰς τὸν κόπον τῆς ἀναβάσεως υπάρχουν οἱ μηχανικοὶ ὑψιελάται (ascenseurs), τέσσαρες τὸ ὅλον, οἱ μὲν δύο ἐν τῇ ἀνατολικῇ καὶ δυτικῇ, οἱ δὲ ἑτέροι ἐν τῇ βορείᾳ καὶ νοτικῇ στήλῃ τοῦ πύργου. Οἱ τῆς ἀ. καὶ δ. στήλης ὑψιελάται εἰσὶ συστήματος Roux et Combuzier. Ἐκαστος αὐτῶν ἀναβιβάζει ἑκάτὸν ἄτομα διὰ μιᾶς με ταχύτητα ἑνὸς μέτρου κατὰ δευτερόλεπτον.

Οἱ ὑψιελάται οὗτοι νεωτάτης κατασκευῆς, ἐπινοηθέντες εἰδικῶς διὰ τὸν πύργον τοῦ Ἐιφελ, παρουσιάζουσιν ἔποψιν περιεργωτάτην. Οἱ κλωβοὶ οἱ περιέχοντες τοὺς ἐπισκέπτας ἀνέρχονται καὶ κατέρχονται ἀκολουθοῦντες τὰς δοκοὺς τοῦ πύργου, χωρὶς νὰ φαίνεται εἰς κανέν μέρος πόθεν πηγαίνει ἡ κίνησις αὐτῇ. Καίτοι δὲ τοῦ πρωτοτύπου τούτου καὶ εὐφυστάτου μηχανισμοῦ ἡ περιγραφὴ καὶ κατανόησις ὑπερβαίνει τὰς δυνάμεις μας καὶ τὰ ὅρια τοῦ περιοδικοῦ τούτου, οὐχ' ἥττον θέλομεν συνοψίσει τὰς κυριωτέρας βάσεις τῶν μηχανισμῶν δι' ὧν ἐπιτυγχάνεται ἡ ταχύτης αὐτῇ καὶ μέχρι τῆς κορυφῆς τοῦ πύργου ἀκίνδυνος ἀνάβασις.

Ἐπειδὴ ὁ δρόμος τῶν ὑψιελατῶν ἔπρεπε νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν κλίσιν τῶν καμπυλώσεων τῶν ποδῶν τοῦ Πύργου, οἱ μηχανικοὶ ἐσκέφθησαν νὰ καταταμῇσιν ἠθὺγραμμὸν καὶ ἀκαμπτον ἔμβολον ἡθὺς ἐν χρήσει καθέτων τοιούτων ἰσθμῶν ἐκ σιδήρου σφυρηλατοῦ ἀήκους συνκρησμένων πρὸς

ἀλλήλας δι' ἐπιγονατίδων καὶ ἐσχηματίσαν οὕτω ἔμβολον ἑναρθρον. Τὸ ὄργανον τοῦτο περιστρέφεται ἐντὸς σιδηρᾶς θήκης συσσωματωθείσης μετὰ τοῦ Πύργου, καταστὰς δὲ ὄντως ἀμετακίνητον, ἐνεργεῖ ὡς σύνηθες διὰ πίεσεως ἔμβολον.

Ἐπὶ δύο τοιούτων ἐναρθρῶν ἔμβολων, ἑνὸς ἐκατέρωθεν, ὁ περιέχων τοὺς ἐπισκέπτας κλωβὸς στηρίζεται ἀσφαλῶς καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸν δρόμον. Τὰ δύο ταῦτα ἔμβολα περιελίσσονται πρὸς τὰ καὶ ἐπὶ δύο μεγάλων τροχῶν με ἐγκοπὰς, ἀνέρχονται δὲ καὶ περνοῦν ἐπὶ δύο τροχιῶν κειμένων ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρου μέρους ὅπως σχηματίσωσι δύο ἀπεράντους κύκλους μετὰ τοῦ κλωβοῦ καὶ ἰσορροποῦν τὴν κίνησιν. Οἱ ὀδοντωτοὶ τροχοὶ λαμβάνουν τὴν κίνησιν τῶν ἀπὸ δύο μεγάλους ὑδραυλικοὺς κινητήρας, ὧν αἱ δεξιαιμενὰ εἰσὶ κεκρυμμέναι ἐν τῷ πατώματι τοῦ δευτέρου δώματος τοῦ πύργου.

Τοιαύτη εἶνε ἐν τῷ συνόλῳ ἡ εὐφυὴς ἀμα καὶ κομψὴ λύσις τοῦ προβλήματος τῆς ἀκινδύνου ἀναβάσεως, ὀφειλομένη εἰς τοὺς κ. κ. Roux καὶ Combuzier. Πρέπει νὰ προσθέσωμεν ὅτι ὁ δρόμος γίνεται ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ταλαντεύσεως καὶ ὅτι ἀπόλυτος ἐπικρατεῖ ἀσφάλεια.

Εἰς τοὺς ἑτέρους δύο στόλους τοῦ πύργου λειτουργοῦν ὑψιελάται συστήματος Otis, τοῦ μᾶλλον ἐν χρήσει εἰς Ἀμερικὴν. Βάσις αὐτῶν εἶνε ὁ ὑδραυλικὸς γέρανκος τοῦ Ἀρμστρογγ. Ἐντὸς κυλίνδρου καθέτου πρὸς τὰ τόξα κινεῖται ἔμβολον ἐπενεργοῦν ἐπὶ φορείῳ φέροντος ἐξ κινήσεως τροχιλέας 1 μ. 40/00 διαμέτρου. Ἐκαστὴ αὐτῶν ἀνταποκρίνεται πρὸς τροχιλέαν μόνιμον τοῦ αὐτοῦ πάχους. Οὕτω ἀποτελεῖται κολοσσαίων ἐπίσπασον (palan) χάρις τῷ ὁποίῳ ἑκάστη κίνησις ἑνὸς μέτρου τοῦ ἔμβολου μεταδίδει εἰς τὴν ὑψωτικὴν συσκευὴν μετατόπισιν δώδεκα μέτρων. Καὶ ἐκεῖ ἐλήφθησαν πᾶσαι αἱ προφυλάξεις πρὸς ἀποφυγὴν παντὸς ἀπεικταίου.

Τὸ φέρον τοῦς ἐπιβάτας βραχόνιον κινεῖται ὅχι κατ' εὐθείαν γραμμὴν ἐκ τῶν

ἄνω πρὸς τὰ κάτω, ἀλλὰ ἐπὶ τῶν τροχῶν κεκλιμένον ἐπιπέδον· εἶνε ἐφωδισμένον διὰ χαλινῶν, οἵτινες ἀκαριχίως ἤθελον σταματήσει αὐτό, ἔτι δὲ ὑποβαστάζεται ὑπὸ βζ κάλω, ἐκ χαλυβδίνου σύρματος, ὧν εἰς μόνος ἡδύνατο νὰ βυστάσῃ, χωρὶς νὰ θ. αὐσθῇ, ὅλον τὸ βάρος τοῦ βαγονίου καὶ τῶν ἐπιβατῶν.

Ἡ διὰ τοῦ ἐνὸς ἢ διὰ τοῦ ἑτέρου τροποῦ ἀναβῆτις φθάνει εἰς τὸ πρῶτον δῶμα τοῦ πύργου· ἐκεῖ δύναται νὰ σταματήσει διότι ὑπάρχει θέσις ἀρετῆ· τὸ δῶμα αὐτὸ κατέχει ἐπιφανεῖν 4.200 τετραγῶν. μέτρων καὶ δύναται νὰ περιλάβῃ 5.000 ἄτομα ἐν ἀνέσει. Ἐκείθεν ἡ θέα εἶνε μεγαλοπρεπὴς· ἐξ ἐνὸς μὲν βλέπει τις τὸ Τροκαδέρου, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸ σύνολον τῆς Ἐκθέσεως καὶ τὴν μεγαλοῦπολιν τῶν Παρισίων. Ἐκείθεν δυνάμεθα νὰ λάβωμεν ἰδέαν τινὰ τῶν γιγαντιαίων ἔργων τῆς ὑελοουργίας, τῶν στῶν τῶν δικηφῶν Ἐκθέσεων. Λέγομεν γιγαντιαίων, διότι τὰ ὑελώματα ταῦτα ἐξ αὐλακωτῆς ὑέλου 6 χ μ πάχους ἐκτείνονται ἐπὶ ἐπιφανείας 7 περίπου ἑκταρίων, ἤτοι 70.000 μέτρων—μεταφερθέντα ἐκεῖ ὑπὸ 140 βαγονίων καὶ ζυγίζοντα 932.000 χιλιόγρ.

Ἐν τῇ μέσῃ τοῦ δώματος τούτου εὐρίσκονται 4 ἐστιατόρια διάφορα τοῦ εἶδους καὶ τὰς τιμὰς, καὶ ἕκαστον τῶν ὁποίων κατέχει αἰθουσαν 375 μέτρων! Ἐν τῇ πύργῳ τοῦ Ἐϊφφελ τὸ πᾶν εἶνε μέγα. Ἀλλὰ, θὰ ἐρωτήσητε, ποῦ εἶνε τὰ μαγειρεῖα καὶ αἰ οἶναποθῇκαί τῶν ἐστιατορίων τούτων; Μαγειρεῖται καὶ οἶναποθῇκαί εἶνε κάτωθεν τῶν ἐστιατορίων, ἐν τῷ τοῦ σκελετοῦ τοῦ πύργου ὡς ἐνάερια σπήλαια αἰωρούμενα.

Διὰ τὴν ἐκ τοῦ πρώτου εἰς τὸ δευτέρον δῶμα ἀνάβασιν λειτουργοῦσι μόνον οἱ Ἀμερικανικοῦ συστήματος ὑψιελάται, οἵτινες μεταφέροντες διὰ μιᾶς πεντήκοντα ἄτομα τρέχουσι 2 μέτρα τὸ δευτερόλεπτον. Ἀνέρχονται λοιπὸν εἰς τὸ πρῶτον δῶμα ἐν διαστήματι 1/2 λεπτοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ πρώτου εἰς τὸ δευτέρον ἐν διαστήματι πάλιν ἑτέρου 1/2 λεπτοῦ, ὥστε

ἀπὸ τῆς βάσεως μέχρι τῆς τοῦ δευτέρου δώματος ἀναβάνει τις εἰς ἐν λεπτόν τῆς ὥρας. Εἶνε τὸ express τοῦ πύργου Ἐϊφφελ. Ἐὰν τοιαύτη ταχύτης σῆς τρομαῖ, ἔχετε πάντοτε εἰς τὴν διαθεσίν σας τὴν κλίμακα. Ἀπὸ τοῦ α. μέχρι τοῦ β. δώματος αἱ κλίμακες εἶνε ἐλικοειδεῖς. Τὸ δευτέρον δῶμα κείμενον 118 μέτρα ἄνω τοῦ ἐδάφους ἔχει ἑκτασιν 1.400 τετραγ. μέτρ. καὶ περιβάλλεται ὑπὸ ἐξώστου ἀναλόγου ἐκείνου τοῦ πρώτου δώματος, ἀλλ' ἡ θέα εἶνε πολὺ ὠραιότερα, ἐκτεταμένη ἐπὶ πανοράματος ἀπεραντοῦ.

Οἱ ἀπὸ τοῦ β. εἰς τὸ ἀνώτατον δῶμα ὑψιελάται δὲν εἶνε πλέον ἐπὶ κεκλιμένον ἐπιπέδον, ὡς οἱ προηγούμενοι. Εἶνε ἀπολύτως κάθετοι καὶ καθέτως διατρέχουν τὰ 16' μέτρα, ἀνὰ ἐν μέτρον κατὰ δευτερόλεπτον.

Τὸ τρίτον δῶμα ἄνευ ἐξώστου σχηματίζει αἰθουσαν 300 μέτρ. τετραγ. περίκλειστον μὲ ὑαλοπίνακας κινήτους ἀνοί-οκλείοντας ὡς τῶν βαγονίων τῶν ἀμαξοστασιῶν. Ἐκείθεν ἡ θέα εἶνε ἀπαράμιλλος ἐκτεταμένη ἐπὶ διαστήματος 140 χιλιόμετρων. Ἀνωθεν ὁ γαλανὸς οὐρανός· ὑπὸ τοῦ πόδες θάλασσα νεφῶν. Τὴν νύκτα ἰδίως θέαμα ἑκτακτον, οὐ μόνον οἱ ἀεροναῦται εἶχον ἄχρι τοῦδε τὸ προνομίον, οἱ Παρίσιοι φωτιζόμενοι ἐκείθεν ὑπὸ ἀπλέτου ἡλεκτρικοῦ φωτός.

Ἐκεῖ λήγει ἡ ἀναβάσις, διότι ὁ ὑπερκείμενός θόλος προώριστα δι' ἐπιστημονικὰς παρατηρήσεις. Ἐκεῖ εὐρίσκεται καὶ ὁ ἡλεκτρικὸς φάρος.

Κατερχόμενοι ἄς ὑπολογίσωμεν ὅποῖος δύναται νὰ ᾔνε ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπισκεπτῶν. Διὰ τῶν κλιμάκων μὲν δύνανται ἀνέλθωσι 2.000 τὴν ὥραν, διὰ δὲ τῶν ἀνυψωτῶν εἰς τὸ α. καὶ β. δῶμα 2.400. Ὁ ὑψιελάτης τοῦ γ. δώματος μεταφέρει 750. Ἦτοι τὸ ὅλον 5.200 περίπου ἐπισκέπται δύναται νὰ ἀνέλθωσι καθ' ὥραν.

Ἀς ἀφήσωμεν ἤδη τὸν πύργον τούτον, ἐν ᾧ ἐβραδύναμεν ἐξ ἀνάγκης. Ἐχομεν πολλὰ ἄλλα θαυμάσια νὰ ἰδῶμεν ἐν τῇ Ἐκθέσει. Θ.